

Dansk Miljøteknologi: Fremtiden for jordforureningsområdet er usikker

Debat28. marts 2019

Kan

Harboøre og Grindsted regne med, at der nu sker en oprensning af de giftgrunde, som længe har skæmmet lokalområderne? (Foto: Henning Bagger/Ritzau Scanpix)

DEBAT: I Dansk Miljøteknologi er man glade for regeringens prioritering af oprydningen efter de store forureninger. Men fremtiden for jordforureningsopgaven er præget af usikkerhed på grund af det forestående folketingsvalg, skriver direktør Jørn Jespersen.

Af Jørn Jespersen

Direktør i Dansk Miljøteknologi

I mange år har giftdepotet ved Høfde 42 ligget indkapslet bag en spunsvæg og ventet på, at der blev udviklet en sikker metode til oprensning af kviksølv og pesticider fra Cheminovas produktion på fabrikken på Harboøre Tange.

Helt tilbage i begyndelsen af nullerne indgik daværende miljøminister Hans Christian Schmidt en aftale med amtet, som dengang havde ansvaret for jordforurening, om at etablere spunsen for at forhindre udsivning af de farlige miljøgifte til havmiljøet, indtil man havde fundet en metode til at rense op i området.

På den baggrund gik Miljøstyrelsen i gang med en teknologiscreening for at undersøge, om der kunne findes en velegnet metode. På trods af mange anstrengelser og en stor indsats har man ikke fundet en løsning, og imens har forureningen ligget som en skamlet på området og stigmatiseret Harboøre og omegn, og mange har frygtet, at en monsterstorm skulle skylle hele giftdepotet i Vesterhavet.

CITAT

Vil rød blok også etablere en særskilt pulje til de store generationsforureninger, hvis man vinder valget?

Jørn Jespersen Direktør i Dansk Miljøteknologi

Først nu i 2019 er der ved hjælp af penge fra det statslige miljøteknologiske udviklingsprogram MUDP lykkedes for miljøvirksomheden Krüger A/S at udvikle og demonstrere en metode, hvor man ved hjælp af opvarmning af jorden til høje temperaturer og rensning af dampene kan fjerne 99,5 procent af kviksølvet og alle pesticiderne.

Nu mangler man bare en bevilling til rent faktisk at gennemføre oprensningen, som kan vise sig at have stor international betydning, fordi der verden over findes mange grunde, som er forurenede med kviksølv og pesticider, og som ellers kunne anvendes til byggeri og erhverv.

Ny eksport

I Dansk Miljøteknologi er vi derfor glade for den nye prioritering af oprydningen efter de store forureninger på Cheminova og Grindstedværket, som den øremærkede pulje, der er aftalt mellem regeringen og Dansk Folkeparti, er udtryk for.

Vi er imidlertid optagede af, at prioriteringen fortsætter efter valget uanset dets udfald, og at der sikres midler til rent faktisk at gennemføre indsatsen.

Puljen vil give mulighed for at gennemføre nogle af de presserende oprensninger efter de såkaldte generationsforureninger, som hidtil har ligget uløste hen, blandt andet fordi man har manglet gode metoder til at fjerne dem.

Det vil også kunne skabe nogle danske fuldskala-demonstrationsanlæg, hvor vi fremviser dansk miljøteknologi og de resultater, som den kan realisere. Teknologier,

som der er stor global efterspørgsel efter, og som derfor vil kunne skabe ny dansk eksport af miljøteknologi og dermed også nye grønne arbejdspladser.

Forudsætningen er dog, at de store forureninger renses helt op, og at man ikke stopper de enkelte projekter undervejs. Så kan de ikke tjene som demonstrationsprojekter, der kan tiltrække opmærksomhed fra udenlandske kunder, og derfor vil der formentligt efter Dansk Miljøteknologis vurdering være behov for flere penge, end der umiddelbart er afsat.

Effektiviseringsgevinster

Dansk Miljøteknologi hæfter sig også ved, at den aftalte indsats mod de store jordforureninger er finansieret gennem forventede effektiviseringsgevinster i kraft af den planlagte sammenlægning af indsatsen fra regionerne til staten, og ”pengene først frigives, når effektiviseringen er realiseret”.

Det er tvivlsomt, om der er en sådan gevinst, og vi vil foreslå, at der under alle omstændigheder sikres penge til den lovede indsats ved Harboøre Tange og Grindsted. Det skylder man lokalområderne.

Problemet er nemlig, at midlerne til oprensning (bortset fra de ekstra midler på i alt 100 millioner kroner i 2019 og 2020, fordelt med 50 millioner kroner til henholdsvis Cheminova og Grindstedværket, langt fra rækker til et udbud, der omhandler et helt og afsluttet projekt.

Det vil for eksempel være hensigtsmæssigt at udbyde oprensningen på Høfde 42 samlet og få en samlet pris. Man vil næppe sætte projektet i gang, før man kan danne sig dette overblik. Derfor kan man ikke sætte projekterne i gang og så håbe, at der kommer penge til at færdiggøre dem. Pengene må sikres på forhånd.

Det er værd at hæfte sig ved, at det efter al sandsynlighed vil være betydeligt billigere at oprense giftgrundene med den nye metode end ved den gamle og ikkebæredygtige metode, hvor den giftige jord graves op, brændes af, og resterne deponeres. Derfor vil myndighederne kunne komme længere med de afsatte midler, end man hidtil har formodet.

Velkomment politisk gennembrud

Samlet set vurderer Dansk Miljøteknologi, at en opprioritering af indsatsen mod de store generationsforureninger tilrettelagt på rette vis kan være med til at styrke Danmarks styrkeposition på det miljøteknologiske område.

Derfor er den nye pulje udtryk for et velkomment politisk gennembrud på jordforureningsområdet, som har store miljømæssige og eksportmæssige perspektiver.

Men den fremtidige indsats er desværre usikker og bør afklares frem til og under valgkampen, så vi ved, hvad der er i vente uanset, hvordan valget falder ud.

Hvad vil rød blok?

Fra oppositionens side har man kritiseret aftalen om den fremtidige indsats mod jordforureningen, herunder finansieringen af aftalen. Men bortset fra nogle af de mindre partier har man ikke sagt så meget om, hvad man selv vil gøre.

Derfor er det relevant at spørge: Vil rød blok også etablere en særskilt pulje til de store generationsforureninger, hvis man vinder valget?

Og hvad gør blå blok, hvis de vinder, og der ikke realiseres de håbede effektiviseringsgevinster? Og hvordan vil man få gang i oprensningen, hvis man ikke kender det beløb, som man har til rådighed for indsatsen?

Kan Harboøre og Grindsted med andre ord regne med, at der nu sker en oprensning af de giftgrunde, som længe har skæmmet lokalområderne?